

СВОБОДЕНЪ

СЕДМИЧЕНЪ ИНФОРМАЦИОНЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Абонаментът за година 8 лева
за 6 месеца 4 лева

Редакторъ-стопанинъ
СТЕФАНЪ ИВ. ЦЕТКОВЪ.

Редакцията ни се помещава на
ул. „Драгоманъ“ въ адм. на Т. Живковъ

Такса за публикациите на 1 стр. по 60 ст.; на 2 и 3 стр. по 80 ст.; на 4 стр. по 50 ст. на в. с. м. Приставски и бирнич. обявления за 1 път по 5 ст., на 2 пъти 10 ст. на дум.

Балканска Банка — София.

РАВНОСМѢТКА

на 31 декемврий 1914 г.

АКТИВЪ		ПАСИВЪ	
Каса и Българ. Нар. Банка	11 212 510 35	Дружествен капиталъ	6 000 000 —
Скотираны полици	8 454 541 04	Резервенъ фондъ	737 797 28
Синдикални съучастия	378 954 55	Текущи сѣтки.	89 568 528 07
Цѣни книжа	368 732 —	Печатба:	
Текущи сѣтки, покрити:		Остатъкъ 1913 г.	36 998 70
Од портфейла	2 645 173 17	Чиста 1914 г.	476 467 68
и стоки	4 720 323 32		513 466 38
гаранции, цесии,			
ипотеки и др.	10 379 994 99		
	17 745 491 48		
Открити	7 490 336 87		
Неизвѣстност	25 235 828 85		
Мобили	723 191 92		
Погашение	21 698 79		
	21 697 79		
Прѣходни сѣтки	228 032 52		
	46 819 791 73		46 819 791 73

ПЕЧАЛБИ и ЗАГУБИ

На 31 декемврий 1914 г.

ДА ЛАВА	ДА ЗЕМА
Общи разходи заплати, канцеларски разходи, разноски по управлението и пр.	Печатба останъ отъ 1913 г. Лихви, комисионни, печатби отъ камбио, отъ цѣни книжа и стоки
Погашение на мобили	
Чиста печалба:	
Въ полза на рез. фондъ	123 623 38
Уплатени и доплатени	29 317 31
Лихви 5% на 1914 г.	300 000 —
Кръпност за 1915 г.	60 325 09
	513 466 38
	1 279 360 34

ДОКЛАДЪ

на повѣрителитѣ на Балканската Банка, София, до деветото общо редовно сѣбрание на 27 юний 1915 г.

Господа,

Честъ имаме да Ви прѣдставимъ отчетъ за изпълнението на нашия мандатъ прѣвъ управлението 1914 год.

Ний прѣгледахме и прѣвѣрихме записванията по книгитѣ на банката и ги намѣрихме редовни.

Ний констатирахме, че положението на касата, на цѣнитѣ книжа, на портфейла и на находищитѣ се въ залогъ полици, е съгласно съ книгитѣ.

Прѣвѣрихме също равномѣтката за миналата година, както и сѣтката „Печалби и Загуби“ и ги намѣрихме също редовни.

Молимъ Ви, прочее, да одобрите равномѣтката и сѣтката „Печалби и Загуби“, както Ви-сж прѣдставени и да освободите управителния сѣвътъ за управлението му прѣвъ 1914 год.

София, 10 юний 1915 год.

Членове на прѣвѣрителния сѣвътъ:

- Ели Арие.
- Йозефъ Вайль.
- Василь Манушевъ.
- Георги Унтербергъ.

Продава се къща

съ урегулирано мѣсто отъ 210 кв. метра, съ лице 16 метра, на ул. „Котелъ“ № 9, до градския театръ.

Цѣна износна Споразумѣние същия домъ.

Продаватъ се: Една къща въ гр. Провадия, II уч. ул. „Училищна“, съ дворно мѣсто 300 кв. м. при сѣдѣ: Станко Николовъ и Вр. Цонкови.

Една къща въ гр. Варна, I уч., ул. „Успѣнска“, съ общо прѣстранство 375 кв. м. при сѣдѣ: Каба Парушъ, Панайотъ Фортунъ и Георги Парусияди.

Споразумѣние редак. в. „Свободенъ Гласъ“.

Купувамъ акции и облигации

отъ всички дружества и банки.

Справка редакцията на в. „Св. Гласъ“ за П. Д.

ХОТЕЛЪ КОМЕРСИАЛЪ-ВАРНА

Въ центъра на града, хигиениченъ, строго фамилиаренъ, наново ремонтиранъ и разкошно мобилиранъ, снабденъ съ всички удобства, се открива отъ 1 юний т. г.

Въ хотела се открива и добръ уреденъ

РЕСТОРАНТЪ

където ще се приготвяватъ вкусни и доброякоствени ястия.

Цѣни достъпни за всекиго.

Съдържателъ: М. Б. Соломоновъ.

Ще наруши ли България неутралитетътъ?

По въпроса за намисането на България въ войната всичко казвано и писано до сега отъ наши и чужди хора се е основавало само на прѣдположения, а не на положителни данни. По този въпросъ сж проявявани удивителна неестобразителност и лекота къмъ развивающитѣ се обстоятелства. Всѣка дума, която колко годъ дава поводъ на оптимистическо схващане поведението на силитѣ отъ Съгласиенето къмъ нашето правителство и еластичния отзивъ на послѣдния, сж се изтъкували наши оптимистично. Забѣлжителенъ е въ туй отношение рускиятъ опозиционенъ печатъ, главенъ прѣдставителъ на който е органа на П. Милуковъ „Рѣчь“. Последниятъ прѣднократно е съобщавалъ, че намисането на България въ войната е прѣдстоище, че тя ще се намѣси въ полза на Съгласиенето и че по този въпросъ остава само едно — колко дена оставатъ до момента на намѣсата. Колкото сме орѣдцали подобни упорити даже прѣдположения, намъ е бивала чудна такава прибързаностъ. Въ Русия особено много наивно разсѣждаватъ върху поведението на българския народъ. Тамъ въброятно си въобразяватъ, че българитѣ сж господари на себе си. За жалостъ, грубата дѣйствителностъ е съвѣмъ друга. Българското правителство, което и да било то, винаги е изхождало пазъ съображения само лични неговци, за да запази интереситѣ на своята страна Общественото мнѣние въ България не е бивало никога факторъ, защото народа нѣма достатъчната политическа зрѣлостъ. Въ туй обстоятелство именно се крие и причината щото всѣко правителство да дѣйствува изключително така, както то схваща интереситѣ на страната.

Въ днешнитѣ крайно трудни за разбирање обстоятелства, особено

когато България е подложена на редъ факти, които навскдатъ сегашнитѣ нейни управници на силни съмнѣния върху искреността на силитѣ отъ Съгласиенето, особено на Русия, никой не бива да се поставя категорически на ничия страна отъ воюващитѣ, още повече, че не е така лесно съположителност да се прѣдвиди изходътъ на войната. Отъ много мѣста ще чуете да се осмѣжда правителството, че не се рѣшава да мице на страната на Съгласиенето, безъ да се обраца внимание на онова поведение, съ което силитѣ отъ Съгласиенето докараха тържеството на хищничеството и безпобното безсрамие, извършени върху нашия гърбъ отъ страна на петъ държави. Русия, за която всѣки българинъ, ако ще би и краенъ, заслѣпенъ русофилъ, изъ дълбочината на своето нарранено сърдце ще изтрѣгне проклятие, гдѣто поощри Сърбия да наруши съюзническия договоръ, и до днесъ поддържа същата тая Сърбия, като ежедневно ѝ праща пълни параходи съ храни и други материали. Какъ при таква обстоятелства можемъ да се доверимъ на тая държава, че искрено мисли за насъ? Ако тя прави чудовищни разходи за Сърбия, обяснимо ли е, че поведението на послѣдната къмъ България става мнѣмо съгласието на Русия? Защо Англия още се бави и не наложи съ съгласието на своитѣ съюзници на нашитѣ твърдоглави сѣдѣи това, което ни се обѣщава? Тѣзи и много други причини прѣчатъ на България да се прояви активно въ разрѣшаването на висящата проблема за участието ни въ войната.

Вѣрѣки изгледа, че България скоро ще се опрѣдѣли, ний оставаме на мнѣнието, че България не ще наруши неутралитета, което е напълно съотвѣтно на поведението, което Русия, Франция и Англия държатъ къмъ насъ. Ний по-скоро ще допуснемъ, че Българии ще воюва слѣдъ като се

прѣкрати войната, защото въ насъ въпроса за война е въпросъ на мѣстна почва. Ний не можемъ да даваме още съ хиляди най-скъпи жертви за тѣзи, които не ни съдѣйстваха да се спрѣ позора на сѣрби, гърци, ромъни и турци.

Защо не се смѣняватъ управителнитѣ съвѣти на банкитѣ.

Баналенъ стана въпроса за смѣняване управителнитѣ съвѣти на Народната, Земледѣлската и Кооперативната Банки. Близо година вѣдѣме се мина откакъ още тоя въпросъ не може да се разрѣши. Той мина три фази и сега е въ четвъртата. Най-напрѣдъ ресективнитѣ министри не бѣха съгласни да се бърза съ смѣната. Това причини протакането съ нѣколко мѣсеца. Втората фаза се почва отъ вписването въ камарата прѣдложение за смѣняването Докато се рѣши и тая страна на въпроса се мина доста вѣдѣме, докато най-сетѣ се внесе прѣдложение, което се прие. На министритѣ се даде мандата да уволнятъ управителнитѣ съвѣти и да ходатайствуватъ за назначението на нови лица на мѣстата имъ. Мина се и тая фаза. Настана третата — назначаване новитѣ лица. Тукъ се почна една твърдѣ главолонна работа, съ която министритѣ не успѣха да се справятъ и по тая причина доскоро вѣдѣме още въпроса неможеше да излезе отъ тая фаза. Явяха се маса кандидати, особено за земледѣлската банка. За четирѣ длъжностни мѣста въ тая банка си подадоха кандидатуритѣ повече отъ 70 души, разни протежета, които при вѣдѣме смѣняване на кабинета се явяватъ за хора на новото правителство. Кой да се прѣдпочете отъ мнозината бѣ въпроса, що затрудняваше не само министритѣ, но и цѣлия министерски съвѣтъ. Подобно нѣщо никога не е бивало. Нюкога въпроси безъ никаква връзка съ държавнитѣ интереси не сж бивали прѣдметъ на общъ министерски съвѣтъ. Както и да е, мина се и тая фаза, но тукъ се яви нова спънка. Внуши се отъ нѣкъдѣ, че не трѣбва да се уволняватъ управителитѣ на Народната и Земледѣлската банки. И въпрѣки общезнаената истина, че досегашнитѣ управители на тѣзи банки сж най-неподходящи за подобни длъжности, които изискватъ по сериозна умствена, така да се нарече, интелегентностъ, ний виждаме печалния фактъ, че за лични интереси на двѣ твърдѣ погрѣдственни личности се игнориратъ общитѣ интереси на страната, въ който сж ангажирани тѣзи банки. Сега се правятъ успѣхъ за изкарване въпроса отъ послѣдната му фаза. Министритѣ, отъ чиято компетентностъ е да разрѣшатъ въпроса, сж обѣщали щото до края на м. юний да смѣнятъ въпроснитѣ съвѣти. Намъ, се струва, че мжно ще могатъ да успѣятъ въ това си дѣло г. г. министритѣ. Който знае какъ е станало назначаването на сегашнитѣ управители на банкитѣ, той може да си прѣдстави сѣжикитѣ за тѣхното уволнение. По назначаването на Морозова за управител на земледѣлската банка, Д-ръ Даневъ оstarѣ съ десетъ години по-рано. Между него и бив-

шия министръ Христовъ бѣха се произострили отношенията. Христовъ бѣше много мераклия да направи нововѣдения по цѣлото министерство и искаше умни и дѣятелни хора. И напукъ на това му се прѣдлагаше да назначи лице най-неподходящо. Но нѣмаше що. Работата отиде до Екзарха и оттамъ до Двореца. И ако поне бѣше работата за лице, което да бѣде на мѣстото сп. пакъ толкова не би се чувствувало подобно издрѣбяване. Ние прѣдполагаме, че и тоя пѣтъ ще има тичане до Екзарха и до Двореца.

Въ защита на България.

Главниятъ секретаръ на Парижкия франко-български комитетъ г. Пелтие е отпразилъ до Директора на в. „Л'омъ Аншене“ г. Жоржъ Клемансо едно писмо, отъ което даваме най-важната частъ.

28 май, 1915 год.

Господине директоре,

„Българитѣ не сж отговорни за втората балканска война. Сѣрбитѣ, които прѣвъ вѣдѣме на сраженията при Чатаджа и Буларѣ, заемаха постепенно областитѣ, които тѣ бѣха признали, чрезъ формаленъ договоръ, за български и построяваха въ тѣхъ грамадни укрѣпления, сѣрбитѣ, гърцитѣ и ромънитѣ, които прѣвъ м. априлъ 1913 г. се съюзиха тайно, за да изтрѣгнатъ Македония и Добруджа отъ България, сѣрбитѣ, които поддържаха теорията за „жесъ хартия“, която прилага спрѣмо свързващия ги съ българитѣ договоръ, всичкитѣ носятъ отговорността за втората балканска война и за прѣстѣплението, което извършиха, присѣдинявайки си български области.

Ахъ, ако е грѣшка да вѣрва човѣкъ въ договоритѣ, въ подписитѣ въ дадената дума, ако е грѣшка да се поематъ три четвърти отъ общата задача и героично да се изпълнятъ, ако е грѣшка да се вѣрва въ принципа на народноститѣ, да, тогава българитѣ сж виновни!

Вие заявявате, че България „какала само случай да стори нѣщо, което и тя сама не знаела, срѣщу нѣкого; когото и тя сама не знаела“, България знае, какво желае: тя иска да си възвѣрне изгубенитѣ провинции. Тя иска това, тъй като притѣсняванитѣ отъ новитѣ си господари, по-жестоко отколкото отъ турцитѣ, нейни сънародници я викатъ на помощъ; тя желае това, защото и собственото ѣ сѣществувание е застрашено, ако остане въ сегашнитѣ си граници въ този часъ, когато опаснитѣ ѣ сѣсѣди говорятъ за удвояване на територията си, тя иска това, защото България безъ Македония, огнището на българската народностъ, не може да се възприеме, както не би могла да се възприеме Франция безъ Иль-де-Франсъ. И ако, знайки тъй ясно, какво иска, България се колебае, у кого е грѣшката?

Официозно французки политичи сж съвѣтвали българитѣ да се примиратъ да замѣнятъ Македония съ Тракия, като че ли ние можехме да замѣнимъ Страсбургъ съ Трир. Все тъй официозно българитѣ сж били поканени да нападнатъ турцитѣ и да оставятъ на Тройното Съглашение да задоволи останалитѣ имъ искания. Но, въ 1913 г. Тройното Съглашение устно бѣ обѣщало

на България линията Еносъ — Мидия . . .

Прѣди да се намѣсятъ въ войната Италия и Ромъния могатъ да искатъ гаранции върху гаранции, договори върху договори и никой не мисли да се оскѣрбява. България трѣбва да се задоволи съ добри думи, толкова точни, колкото е течна и вѣвка надежда. Че повръщането на България на Кавала и двата брѣга на Вардара е законно и необходимо, не сж българитѣ, нито азъ, които обявяватъ това. Самъ г. Венезелосъ стори това, сѣщиятъ който упорито се бори за присѣдиняването на тѣзи области къмъ Гърция. Француската дипломация, която тъй много дѣйствува прѣди двѣ години, за да хвърли Ромъния противъ България, бездѣйствува сега, когато би могла да поправи грѣшкитѣ си. Това, което г. Венезелосъ самъ разбра, би могло да се разбере и отъ г. г. Пашичъ и Братнано, ако Франция и съюзницитѣ ѣ имъ неомогнатъ. Нека Франция направи отъ ревизията на Букурешкия договоръ свое дѣло, съгласно принципа на народноститѣ и азъ имамъ доказателства отъ многобройнитѣ писма на български политически мжже, професори, търговци и студенти, които внимателно пазятъ въ моя лекъ войнишки багажъ, че българитѣ не ще чакатъ десетъ мѣсеца, за да отидатъ наново на Люле Бургазъ.

Приемете, Господине Директоре и пр.

Робертъ Пелтие.

Ромъния и България.

Подъ горното заглавие ромънскиятъ в. „Адевърлузъ“ обнародва слѣдната статия на Коста Фору:

„Ромъния и България“ държатъ днесъ въ рѣцѣтъ си вѣзнитѣ на войната.

България може да рѣши сѣдбата на Цариградъ, било въ полза на Четворното Съглашение, било въ полза на турцитѣ и германцитѣ, стига да изпрати войскитѣ си на помощъ на единитѣ или другитѣ.

Сѣщо и Ромъния, между руси и австро-германци, би могла да наклони вѣзнитѣ на една или на друга страна.

Тази възможностъ да рѣшатъ побѣдата да сѣкратятъ войната, тѣ дължатъ на своето положение и я иматъ въ много по-голяма степенъ отъ Италия. И сега, когато Италия се намѣси на страната на Тройното съглашение, помощта на българитѣ и на ромънитѣ не изгуби нищо отъ своето първоначално значение.

Каузата на справедливостта на свободата и на независимостта на народитѣ е въ наши рѣцѣ. Ако, обаче тѣзи два народа иматъ еднакви интереси, основани на принципа на зачитането и обединението на народноститѣ, то между тѣхъ има и една причина за вражда, която ще ги раздѣля винаги. Тази причина трѣбва да бѣде прѣмахната веднага.

Ние не трѣбва да бждемъ срѣмо българитѣ това, което бѣха пруситѣ спрѣмо французитѣ, когато имъ отнеха Елзасъ и Лотарингия. Намъ не подобава да бждемъ срѣмо тѣхъ, това, което руситѣ бѣха спрѣмо насъ когато ни взеха Вессарабия. Ние можемъ да използваме опититѣ на миналото; имаме прѣдъ очи печалнитѣ послѣствия, съ които се накачаватъ грѣшкитѣ

даже и на най-големитѣ и силни народи.

По-рано или по-късно, по силата на принципа за народноститѣ — съ които и самитѣ ние оправдаваме нашитѣ аспирации за национално обединение — ще трѣбва да възвѣрнемъ на българитѣ четверожгълника, който имъ отнѣхме. Безъ да чакаме тѣ сами да го поискатъ, безъ да чакаме покана отъ други, а още по-малко принудителни обстоятелства, нека имаме смѣлостта за една благородна и разумна инициатива.

Подобни благородни дѣла сж много по силни и отъ най-способната дипломация. Тѣ намиратъ отзвукъ въ сѣрдцата на народитѣ и прѣдизвикватъ въ единъ мигъ чудни обрати.

Като говоримъ слѣдъ това за Вессарабия, Коста. Фору продължава:

„Но каквото и да правятъ другитѣ нека ние си изпълнимъ дълга, да бждемъ честни съ българитѣ, да направимъ за тѣхъ това което бихме желали руситѣ да направятъ за насъ: да имъ възвѣрнемъ Четверожгълника.

И тогава, рѣка за рѣка, съ чисти души и помирени, да трѣгнемъ на сѣверъ и на югъ, съ обединени сили, за великото дѣло, което ще ускори свѣтовния миръ.“

ОТЗИВИ.

Възпитание или повара.

Твърдѣ много се говори, че ние сме хора съ здрави морални принципи. Обаче много факти ни навеждатъ на тъкмо противна мисль.

Вънъ отъ всичката поквава въ нашия обществено-политиченъ животъ, вънъ отъ онова разтление, което ни подяда, и което ни изправи прѣдъ единъ погромъ, вънъ отъ недостатъчното закрепнало национално съзнание у нашия народъ, особно въ градонетѣ, ние трѣбва да констатираме днесъ едно гаснене на ония здрави морални принципи у сѣмейното огнище, които сж залога за свѣтло бъдеще.

Че нашитѣ училища изхвърлятъ твърдѣ много питомци ежегодно, това още не може да ни радва, защото училището ги изхвърля съвършено неподготвени за жестокия оня животъ, който иска здрави напълно сформирани характери, които да могатъ да се ориентиратъ бързо и да отправятъ погледъ къмъ бъдещето.

Че гимназията не може да даде цѣлостна подготовка за живота, но пъкъ и сѣмейството не подпомага, не допълня училището, а досѣбаря и малкото, което се гради въ него.

Какво вижда бъдещата майка отъ настоящата си? Какво осмислено съдържание влага майката въ своя животъ, та да даде примѣръ на своята дѣщеря? Постоянната грижа за разхубавяване тѣлесно ли? Прозрачнитѣ дрехи, прѣвъ които се виждатъ месата ѣ, съблазнителнитѣ пригаждания на талии, гърди и пр. — това сж постояннитѣ грижи на майката, това вижда дѣщерята всѣкичасно у майка си. Желанието да се харесва се възпитава у дѣщерята твърдѣ краснорѣчиво. Тя почва да мисли, че това име то тъй трѣба да бѣде, че е въ реда на нѣщата и че вънъ отъ тая максима всичко е вѣтъръ — да бѣде хубава, да бѣде съб-

лазнителна, да бъде сочна, да бъде желана от мъжете, както майка си, това й става ръководно начало в живота.

Тая оуетност, тая мания води то се знае дъ. Тя е най-сигурния път към покварата, най-сигурния път към гибел морална.

Излезте въ дъникъ, или празникъ на улицата въ Варна, взрете се и вие ще подчертаете нашата мисъл.

Граждани от други кътове на България, гости на Варна, констатирайте едно небивало въ другите градове и кътове на България съблизнително обличане и носене у жените тукъ.

Ние знаемъ безброй примѣри на едно безгледно, безсрамно носене у жени, които инѣкъ искатъ да минаватъ за ръководители на обществената моралъ и носители на здравни принципи морални.

Голотата женска днесъ, тъй както се демонстрира от жените, прилича на опий, който замайва душите и ги прави негодни за каква и да е ползотворна работа. Голотата въ смисъл на красота, на високо художествено желание, о нищо от това по-хубаво!

Но тая голота, това тоазиране днешно носи само гибел за поколѣнието, за бъдните майки, носи разорение за семейството — развращава, отвлича погледите на сформироващите се млади от сериозна работа на изграждане величавото национално бъдеще, а ги подхранва съ опий и ги кара да живеятъ само за оная скотока похоть, която разорява личности и погромава нации.

Златната младежъ не трѣба да се подхраня съ опий — златокрилата младежъ трѣба да пне само от бистрия изворъ на здравите морални максими и да се опойва от хашиша на бѣдното величие на България, на цѣлокупната българска нация.

Намъ трѣбватъ съзнателни майки, за да захранятъ своите чада съ тия нектари на величие и красота. Намъ сж нужни майки несамо да раждатъ поколѣния, но и да ги откърватъ като достойни чада на героиченъ, здравъ и жизнеспособенъ народъ, който има да играе велика роль днесъ и въскои.

Продава се къща

въ V уч. ул. „Ангелъ Къчиевъ“ № 669/40, съ три стаи, салонъ, джупъ, мутфакъ и чешма въ двора; съ общо пространство 261 кв. м.

За споразумение при собственика на къщата, или при Василъ Георгиевъ ходатай на улица „Съборна“, на пазарния площадъ, срѣщу стопанското училище.

Жа пишуща машина

само въ кантората на Василъ Георгиевъ, срѣщу пазаря, се прѣписватъ и написватъ на извънцѣни бързо, чисто и правилно всѣкакъв видъ работи, коли и нотариални къжи. Тайната запазена.

Въ модерната бозаджийница

БРАТИЯ АЛЕКСИЕВИ

вѣрка сутринъ се намиратъ за вакуска прѣсно мѣко и бюрекъ (баиница), приготвенъ съ чисто кравето масло, отъ които посѣтителите ще оставатъ доволни.

Художествена изложба. Отъ 14 юний до 10 юлий т. г., въ училището „Султинъ“ се открива художествена изложба на картини, уреждана отъ художника г. Каварналиевъ.

Гнило и смѣшно.

„Има много нѣща чурукъ въ България“... казва Хамлетъ.

Сжко платена китайщина.

Оная денъ ме срѣща гражданинъ, баща на ученичка отъ IV отделение и ми заяви, че дѣтето му починало да линѣе и въне откакъ е настѣпилъ м. юний, защото постоянно висѣло надъ разни естествознания, формования, отечествознания, граматика и прочие „науки“.... Та, добави той, нѣма ли се свърши уч. год. по-скоро, та да се успокои дѣтето ми?

Училище ли е това или страшилище? По тоя поводъ, въ отговоръ на тоя въпросъ, ние пишемъ долните редове.

Грамотността у насъ е висока въ сравнение съ много държави, защото първоначалното учение е задължително, наложително.

Всичко това е много хубаво, но знае ли гражданството, поддържа ли, колко това учение — мъчение е убийствено и изкълчващо души на малките български граждани?

И кой е виновника за това ватъпително училищно обучение?

Прѣди години почетения м-ръ Шишмановъ, въ желанието си да внесе една освѣжителна реформа въ програмата на първон. у-ща, свика учителите на конференции да се изкажатъ въху материята, която трѣба да се застъпи въ нашето първоначално школо.

Учителството, съ своитевната си подвижност и прогресивност, положи немовѣренъ трудъ и взе въ тия конференции много умни рѣшения, ставайки отивъ на живия животъ.

Естествено, много отъ учителите слѣдъ това бидоха разкарвани по равни сѣдилища, задѣто сж се изкажали противъ Зак.-Божии, или противъ други нѣкои прѣдмети и станаха тѣ, учителите жертва заради своята обичъ къмъ народа и работата си. Но изпълиха, както вѣкога, своя високимораленъ дългъ, като нахвърлиха основните камъни, въху които трѣбваше да се изгради бѣдната учебна програма.

Обаче, кой трѣбаше да използва тия рѣшения, да оползотвори тия сурови материали? То се разбра, докторите по философията. Сжките тия дипломирани г-да, които внесоха безподобна вавилония верѣдъ учителството по педагогични и методични въпроси. Да, сжките тия доктори, които изградиха къщи-палати чрѣзъ постройкелното обучение, по методите на дидактичното художество, — въз основа на трудовия принципъ и пр. и пр. и пр. залъгалки за учителството, чрѣзъ равни списания и богъ знае още какви шашкѣнски прѣводи, изводи, комбинации, дисертации, дидактики, методики и tutti quanti писания, които основното учительство гълта десетки години, додѣто построи на авторите имъ, каквато имъ трѣбваше.

Да, тия докторски писания прилични на подправени вина, силно боядисани и винѣти въ кипящо състояние, които бърже упойватъ, разваляха стомаха и на учителство народно, и на ученици.

Тѣ, докторите вече варѣяха тая си „плодотворна“ дѣйностъ, като недостатъчно, види се, награждаваха ги. Единъ отъ тѣхъ прѣбиваващъ въ Варна, м. г. бѣше се отдалъ на патристично възпитание на народа и съ своите дълбокомудрени сказания разплаквѣ десетки бабички по черкви и междани.

Та казвамъ, дойде работата до тѣхъ, мудритѣ чада, тѣ да обаятъ програмата. И взематъ та сготвятъ тѣ единъ тюрлю гювечъ отъ материали за първоначалното школо.

Ехъ доктори, тѣ знаятъ болките, тѣ знаятъ и цѣрветѣ — нѣмаше къдѣ да се мърда. Оставиха учителството да оре съ сѣчено рало.

Вънъ отъ програмата, ами тия доктори, като много учени, съдадоха и напихъ врѣлостенъ, матура за IV отделение.

Чувате ли? Та отдѣ извадиха тая китайщина? И то матура каквато не се държи ни въ прогимназия, ни въ гимназия, ни въ университетъ.

Публично зрѣлостенъ изпитъ, дѣто се поканва гражданството да присъствува, за да чуе и види поворотъ на една шантара педагогика. Цѣла год. дѣцата сж въ напѣргнатото умствено състояние, готвейки се за изпита, а и учителѣт е принуденъ постоянно да имъ напомня *хѣното* — изпита и да тѣпче паметта имъ съ докторския тюрлю гювечъ.

Трѣбваше наистина съзнателното гражданство да се отзове на поканата на учил. н-во и да иде да види мъченията на дѣцата, плодъ на занзибарските разбирания на българските доктори на философия, които сж скарани съ психология, съ физиология и пр....

Изпитъ публиченъ на дѣца 9—10 годишни, това е некачествима гавра съ дѣтеката психика — това е прѣстъпление противъ дѣтеката природа.

Наистина, процентната грамотностъ въ България е висока, но и ватѣпяването на дѣтеките души е дълбоко.

Сжко платената китайщина, макаръ и плодъ на докторски умования, вънъ изъ училищата и тогазъ само ще имаме по-сигурна грамотностъ, и тогазъ ще имаме по-здрово поколѣние!

Брабанцио.

Дневни новини.

Пощенски нередовности. Много пъти сме изнасили въ нѣстника си нередовностите по пощата въ Варна и околна, но вижда се, че съвѣсъмъ малко е обърнато внимание на тѣхъ. Въ редакцията ни постѣпватъ маса оплаквания, че писмата, вѣстниците и телеграмите не се прѣдавали редовно на адресантите, особено въ селата.

Вѣкъму е извѣстно каква важна роля играятъ въ културния подъемъ на една страна пощите и телеграфите, които съ свѣтлавица бързина разнасятъ новините, откритията въ областта на науката, политическия животъ и пр. отъ единия край на земята до другия. И когато тия нерви на обществото не функциониратъ правилно, или сж парализирани, тѣ изоставятъ страната отъ другите части на свѣта, спхватъ найното умствено, социално и економическо развитие. Достатъчно е да прѣкъснемъ само за мигъ первите на това развитие (телеграфофонеските съобщения) и да прѣрѣжимъ неговите артерии (жѣлзопътните движения) и веднага ще почувстваме гражданите загуби и вреди за обществените интереси. Щомъ е така, не е ли дължна респективната властъ да вземе строги мѣрки за наврѣмното и редовно прѣдаване на пощенската кореспонденция? Защо въ селата не се упражнява сериозенъ контролъ върху лицата, натоварени съ пощенската служба?

Началника на Варнен. телегр.-пощенска станция трѣба да напомни чрѣзъ окръжни на своите подвѣдомствени служаци по приемането и прѣдаването на пощата да изпълнятъ бързо и точно възложената имъ работа. Само по такъвъ начинъ ще може до извѣстна степенъ да се ограничатъ досегашните нередовности по пощата въ Варненския окръгъ и ще прѣстанатъ оплакванията противъ тѣхъ.

Пристигнала е въ града пи втората група артисти отъ държавния народенъ театъръ, въ състава на които влизатъ: Г-жа Хлѣбарова, Стойчева, Българова, Райна Талинска, Г-на Олга Петрова, Г-жа Кирова, Г-ди С. Огняновъ, Ст. Върваровъ, Стойчевъ, Н. Христовъ, Ю. Сейковъ, Ст. Кировъ, Петко Атанасовъ и др. Ето и репертуара на пиесите, които ще се дадатъ въ салона на Ранковъ: „Дѣв по двѣ петъ“, комедия отъ Густавъ Видтъ; „Лѣсъ“, комедия отъ Островски; „Живия трупъ“ отъ Л. Толстой; „Крадецътъ“ драма отъ Бернстемъ; „Края на Содомъ“ отъ Зудерманъ и др.

Диспансеръ за слабогрѣдни. Варненската градска община съвѣстно съ мѣстния клонъ на Д-то за борба противъ туберкулозата откриватъ отъ 1-й юлий т. г. при болницата „Параскева Николовъ“ диспансеръ за слабогрѣдните. Дружествения лѣкаръ три пъти седмично ще прѣглежда всички слабогрѣдни. Нуждащите се ще получатъ не само медицинска помощъ и свѣтъ, но въ крага на възможността ще се на-

станаватъ въ санаториума, ще имъ се раздаватъ прѣбирки, пловалици, дезинфекционни срѣдства и ще се подпомага съ храна на болните въ бѣдните семейства. Въобще диспансера ще има постоянната грижа за болните. Градските лѣкари ще помагатъ при изучаването на болните, а попечителите ще провѣрватъ жилищата на заболелите.

Насрочено то за разглеждане на 16 того въ Софийския касационенъ съдъ дѣло по обвинението на Борисъ Газчевъ и др. се е отложило за другъ срокъ, за да се разпитатъ още нѣколко допълнителни свидѣтели.

Недоброначествено мѣко. Мнозина граждани нѣколко пъти ни се оплакватъ вече, както пѣко отъ мѣкарите продавали фалшифицирано и развалено мѣко, а други продавали вмѣсто мѣко вода. Завчера единъ гражданинъ ни се оплака, че отъ мѣкото, което купилъ, му се разтроилъ стомаха. Изглежда, че въ Варна нѣма санитарни власти, които да упражняватъ надзоръ надъ мѣкото, та всевъзможни недобросъвестни продавачи могатъ безнаказано да мамятъ и троятъ гражданите.

Въ Варненския дѣвически пансионъ се е открило едно отвратително прѣстъпление. Една отъ учениките пансионерки е обезчестена и е въ брѣженостъ. Управителката, която е поставена тамъ да бди като майка — възпитателка, е узнала това слѣдъ констатиране брѣжеността отъ лѣкара.

По това гнусно похитителство ще се повърнемъ въ идния брой.

Прѣгледъ на вината. Върховния медицински съѣтъ е наредилъ щателна ревизия и анализъ на вината въ царството, тъй като напоследѣтъ сж били констатирани въ широко разпространение вина фалшифицирани съ вредни за здравето екурати.

Сназна. На 21 того, Недѣля, 10¼ часа сутринта, въ салона на Коста Ранковъ ще чете сказка свещ. Атанасъ П. Маджаровъ на тема: *Ролята на интелгенцията*.

Цѣното въ живота. Животътъ до Христа и слѣдъ него. Животътъ днесъ. Интелигенция. Недѣли у насъ. Що трѣба и може да върши нашата интелигенция? Що върши тя? Гдѣ е спасението?

Сказката ще се прѣдшествува отъ духовенъ концертъ, който ще се изпѣе отъ Варненския катедраленъ хоръ.

Входъ свободенъ за всички.

Политическо събрание. Въ недѣля 21 того въ 10 часа прѣдъ обѣдъ въ салона „Прошекъ“ търновския народенъ прѣдставителъ Д-ръ Никола Сахаровъ ще държи политическа рѣчь на тема: „България къмъ войната“.

Общинските съвѣтници на с. Каракюсень, Варнен., сж се мъчили чрѣзъ пускане разни интриги да бламиратъ кмета на сжщото село, или пѣкъ да го принудятъ самъ да си подаде оставката. Това тѣ правили само затуй, защото ъмета е забранявалъ да ходи добитѣка имъ на паша по чужди ниви и ливади, като ги е глобалъ нѣколко пъти за незащитане разпорѣдитѣ му.

Ний съвѣтваме тия общински избраници да не влизатъ въ конфликтъ съ кмета за подобни дребни ратотъ, защото населението иска дѣйностъ полезна, а не праздни своеволия на гърба на общинските интереси.

Подхвърлено дѣте. Мипалата седмица надъ моста до морската градина е било намѣрено едно подхвърлено дѣте отъ мъжки полъ, което бѣ прибрано въ сиротопиталището.

Ниниинина. Излѣзе отъ печатъ № 38 отъ седмичното приложение на „Съвременна мисълъ“ съ слѣдното съдържание: 1) Атенаторитѣ отъ V. D.; 2) Забравени уроци на миналото отъ Боня Пеневъ; 3) Ревизионизмъ и интернационализмъ отъ Ед. Бершанинъ; 4) Въ Лувенъ отъ Г. Негенцовъ; 5) Стихотворения отъ Л. Стояновъ, Л. Е. Чакъровъ и П. Босилковъ; 6) Сами, разказъ отъ Василъ Ивановъ; 7) Изъ дневника на единъ френски войникъ; 8) Изъ чуждия печатъ; Общи бѣлѣжки, разни и анижнина.

ПЕТРЪ ГР. ПОПОВЪ

АДВОКАТЪ — ВАРНА.

Приема да води и защитава дѣла.
прѣдъ всички сѣдилища въ царството.
Писалише — срѣщу пазаря (подъ ми-
ровото сѣдилище).

ВЪ МЖЖКАТА И ЖЕНСКА БАНИ

НА

МИХАЛЪ ФИЛИПОВЪ

сж приспособени специални

ТОПЛИ МОРСКИ БАНИ.

На желающитѣ да уредятъ такова бани, по споразумѣние се опрѣдѣли
часътъ, когато ще могатъ да идватъ и когато въ присѣдственото, на самия
клиентъ ванитѣ се пълнятъ съ морска вода, която слѣдъ 10 минути ще бѣ-
де готова за цѣлята.

Клиентитѣ ще се ползватъ отъ удобства на банята ми, легла, хавлии
и др. при чиста и бърза прислуга.

Желающитѣ да се ползватъ отъ такива бани, се умоляватъ да се от-
весатъ до управлението на банитѣ.

Почит. граждани винаги ще намѣрятъ най-голяма чистота и удобства,
както това тѣ сж констатирани и при ползуването имъ отъ обикновенитѣ
ми топли бани.

„ОРЕЛЪ“**БЪЛГАРСКО ОБЩО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО Д-СТВО**
ВЪ ООФНЯ.

Основенъ капиталъ 2,000,000 зл. лева.

Осигурява при най-износни условия по:

„ЖИВОТЪ“, „ПОЖАРЪ“ и ЗЛОПОЛУКА**„Орелъ“** осигурява по най-модерни комбинации, съ най-ефти-
ни премии и при най-износни условия, съ рискъ за
война и пр.**„Орелъ“** приема да носи риска за всички видове постройки,
стоки, мобили, покъщнини, индустриални прѣдприя-
тия, фабрики, складове и пр.**„Орелъ“** е въвелъ най-модернитѣ комбинации за застрахова-
ния, като срѣщу колективни, тѣй и срѣщу единични
застраховки, които могатъ да сплатятъ човѣка, било когато върши
ежедневната си работа, пътува по желѣзницата, когато е запятъ
въ производството си и пр.

Генерални агенти:

ЕКИМЪ МАНОЛОВЪ & С-и, ВАРНА.

Телеграфически адресъ: „Екимовъ“, телефонъ № 152.

Сладкарница Ив. Мариновъ съобщава на всички съдър-
жатели на кафенета, гради-
ни и бирарии, че по случай фабриката на голѣмо количество
най-доброкачествени **фруктови сиропи и сладна**, намратъ се за
продажъ на дребно въ сладкарницата, а на едро въ фабриката при
най-износни цѣни.

Евмени дървени вжглища.

Българското Акцион. Д-во „ДРУЖБА“ обявява за знание на варненски-
тѣ граждани, че въ склада му въ II ул., при банята на Михалъ Филиповъ
(„Батъкъ-Пазаръ“), има складирани първоначални дървени вжглища, цѣ-
нитѣ на които намалява отъ 11 ст. кгр. на 7 ст. кгр. или 7 лева 100 кгр.
Желающитѣ да използватъ случая, нека си купятъ своевременно нуж-
дното имъ количество.

Отъ Дружество.

Продава се къща съ 4 стаи, салонъ, двѣ кухни, мааза и
пералня, находяща се на ул. „Кавалска“
№ 19, близо до градската градина. Цѣлото дворно мѣсто заедно съ
постройката заема 400 кв. метра.

За споразумѣние до стопанина въ сѣщия домъ

С. Георгиевъ, Пандо Андрѣевъ & Г. Наумовъ — Варна.

Съобщаваме на интересующитѣ се, че въ склада ни находящъ се
до старата болница се намиратъ:

Дърва за горене, каменни и дървени вжглища, разни строи-
телни и коларски материали и пр.

Цѣни много износни.

Д-ръ Борисъ Т. Драмовъспециалистъ по болеститѣ на кож т и пикочно-
половитѣ органи.Приема болни всѣкъдневно. Варна, ул. „Св. Климентъ“ срѣщу
банята на М. Филиповъ.**Важно за Т-жи и Т-ци.**

Съобщавамъ на почитаемитѣ т-жи и т-ци, че откривамъ въ гр. Варна,
II линия, № 5, три мѣсеченъ курсъ по изучаване теоритически и практически
всѣкакъв видъ женски и дѣтски дрехи, бродерии, решедю и др.

Прѣдава се теория три пѣти въ седмицата: понеделникъ и петъкъ слѣдъ
обѣдъ и срѣда прѣди обѣдъ.

Даватъ се и частни уроци по сѣщата теория.

Постъпилитѣ т-жи и т-ци могатъ да работятъ свои прѣдмети безъ да
плащатъ отдѣлни такси, освѣнъ таксата за курса, която ще бѣде умѣрена.

Единъ мѣсець слѣдъ постъпването, всѣка една може двободно да крои.

На желающитѣ сами да си изработватъ дрехитѣ, се даватъ кройки
съ умѣрени цѣни.

Приематъ се поръчки съ бързо и солидно изработване по всичкитѣ
клонове съ износни цѣни.

Подготовляватъ се слаби ученици по френски езикъ отъ I до VIII кл.
отъ лице завършило гимназия и френско училище, съ умѣрено възнаграждение.

Подробни свѣдения по всичкитѣ отдѣли ще намѣрите въ книжарни-
цата на г. В. Влъсковъ, гдѣто ставатъ и записванията.

Записванията продължаватъ и слѣдъ редовнитѣ занятия, които ще започ-
ватъ на 1 юлий.

Осъ почитъ:

ПЕТРАНА Д. МИХАИЛОВАбивша директорка на частното стопан-
ско училище въ Пловдивъ „Работолница
Домакина“**А. Илиевъ & С-и**

ОСНОВАНА ВЪ 1895 ГОДИНА.

Сѣдалище: Врн — Клонове: София, Бургъ съ, Русе.

ЕКСПЕДИЦИЯ И КОМИСИОНА.

Търговия съ газъ, соль, каменни вжглища,
минерални масла, желѣзни греди,
марсилски керемиди и пр.

Индустриални и финансови изучвания.

Съдѣйствие за финансиране
надеждни прѣдприятия.

Добиване разни концесии и индустриални облаги.

„БЪЛГАРИЯ“

1-во Българско Застрахователно Дружество

Основао прѣзъ 1891 г. ВЪ ГР. РУСЕ.

„БЪЛГАРИЯ“ застрахова и прѣзастрахова: Противъ ПОЖАРЪ и НЕ-
ЩАСТНИ СЛУЧАИ, всѣкакъвъ ТРАНСПОРТЪ по сухо и по вода,
човѣшкия ЖИВОТЪ, зестри капитали, пенсии и др. по най-модерни,
нововведени и износни комбинации

УСЛОВИЯ НАЙ-ЛИБЕРАЛНИ; ПРЕМИИ НАЙ-ИЗНОСНИ.

Застрахованитѣ за животъ при „БЪЛГАРИЯ“ не плащатъ никаква
добавъчна премия за риска за война.

Полицата на „БЪЛГАРИЯ“ по застраховка за животъ е неоспорима отъ
деня на издаването ѝ и съдържа най-ясни и точно опрѣдѣлени условия.

„БЪЛГАРИЯ“ изпълнява своитѣ задължения съ най-голяма точностъ
и издава най-бързо загубитѣ.

„БЪЛГАРИЯ“ е най-старото и най-солидното първо българско застрахо-
вателно д-во въ царството, което се ползува съ-всесвѣтската-извѣстностъ.

„БЪЛГАРИЯ“ има годишни постъпления отъ премии по всички видове
застрахования зл. л. 26,000,000

ГАРАНЦИЯ НА ДРУЖЕСТВОТО

капиталъ, резерви и други повече отъ зл. л. 24,000,000

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ ВЪ ГР. РУСЕ

Прѣдставителство въ София.

Агенции въ всички градове и селски центрове на царството; въ
Македония и Одринско.

Главенъ директоръ на дружеството: П. ТЕОДОРОВЪ.

Проспекти и подробни свѣдения се даватъ даромъ отъ:

Главната Дирекция, прѣдставителствата и всички агенти и пътующи
инспекторъ-аквизитори на дружеството.

БЪЛГАРСКИ ПЪРВОКАЧЕСТВЕНЪ ЦИМЕНТЪ

се намира постоянно въ голѣмо количество въ крупния складъ за
строителни материяли на Н. Наумовъ & Ив. Стефановъ — Варна.

Цѣна много износна.